ΕΤΟΣ Δ'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 23 ΙΟΥΛΙΟΥ 1893 ΑΡΙΘ. 12

ΗΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα, καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων. Ἀγγελίαι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους.

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΕΠΙΣΤΗΜΗ—ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ. δρ. 8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2.— ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ἐν ΕΛΛΑΔΙ ἐτησία Δρ. 8.— ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ἐτησία Φρ. 12.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.—Lady May Wrigt Sewal.—Νέα θεωρία.—Διατί ἡ Γῆ κινεῖται ὑπὸ Γρ. Φιλιππάκη.— Τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον. Τέσσαρες συνεντεύξεις, a vol d' oiseau (μετ' εἰκόνων) ὑπὸ Δίκ.—Ὁ ἁγνὸς ἔρως. Νέα Σαπφὼ ὑπὸ Γ. Α. Πολίτου.—Διπλοῦν δρᾶμα, Σύγχρονον ἱστορικὸν διήγημα, (μετ' εἰκόνων) ὑπὸ Ροῦ.—Elliot C. Bovill, ὑπὸ Ἰω. Β. Κηπιάδου.—Γ. Α. Πολίτης (μετ' εἰκόνος).—Αἰνίγματα. —Ἀλληλογραφία τῆς «Φύσεως».—Ἀγγελίαι. κτλ.

MAY WRIGT SEWAL

II

«Ἐγεννήθην εἰς Wisconsin τοῦ Milwauke. Ἤμην δωδεκαέτις καὶ δὲν εἶχον ἔτι πατήσει τὸν πόδα εἰς τὸ σχολεῖον, ἀλλ' εἶχον ἤδη ἀποκτήσει πλήρη στοιχειώδη προκαταρκτικὴν παίδευσιν. Ἡ μήτηρ μου ἀπέθανε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ὁ πατήρ μου ἤλλαξεν ἐντελῶς τρόπον ζωῆς.

«Μίαν ἡμέραν μὲ ἠρώτησεν, ἐὰν ἤθελον νὰ ἐξακολουθήσω ἐκπαιδευομένη κατ' οἶκον ἢ ἐὰν ἐπρετίμων τὸ σχολεῖον.

«Τὸ σχολεῖον», ἀπήντησα, εὑρίσκουσα τὸν οἶκον χωρὶς μητέρα πολὺ κενόν, πολὺ μελαγχολικόν. Σχολεῖον ἀνώτερον δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν δῆμόν μας. Καθ' ἑκάστην δὲ διήνυον μιᾶς ὥρας δρόμον πεζῇ, μεταβαίνουσα εἰς τὸ μικτὸν σχολεῖον τοῦ πλησιεστέρου εἰς τὸν ἰδικόν μας δήμου.

«Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐλάμβανον τὸ ἀπολυτήριόν μου τοῦ γυμνασίου καὶ ἡτοιμαζόμην δι' ἐπιστημονικὰς σπουδάς. Ἤμην δεκαεξαέτις τότε κόρη καὶ διὰ πρώτην φορὰν ἐζήτησα παρὰ τοῦ πατρός μου νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ κατασκευάσω καὶ ἐγὼ Ἀμερικανικὴν σημαίαν καὶ λάβω μέρος εἰς τὴν ἐθνικὴν ἑορτήν, ἧς συμμετεῖχον πᾶσαι αἱ συμμαθήτριαί μου.

«Δὲν σοὶ ἐπιτρέπω νὰ ὑψώσῃς Ἀμερικανικὴν σημαίαν, μοὶ ἀπήντησεν, ἀφοῦ ἡ πατρίς σου δὲν σὲ τάσσει ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς σημαίας αὐτῆς καὶ δὲν σοὶ παραχωρεῖ τὰ δικαιώματα ἐλευθέρας πολίτιδος, ἅτινα παραχωρεῖ καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν σου. Ἐννόησέ το καλά, μοὶ εἶπεν ὁ πατήρ μου, δραττόμενος ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν μου καὶ προσπαθῶν νὰ μεταδώσῃ διὰ τοῦ πυρίνου βλέμματός του εἰς τὰ νεανικὰ στήθη μου ὅλην τὴν ἀγανάκτησιν, ἣν ἠσθάνετο διὰ τὴν προσγιγνομένην εἰς τὸ φῦλόν μου ἀδικίαν. Ἐννόησε, ὅτι θὰ εἶσαι πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου ἀνοήτου καὶ ἀναξίου σου, ἴσως, ἀνδρός, ἐνόσῳ ἡ πατρὶς δὲν σᾶς ἀναγνωρίσῃ ἐπισήμως, ὡς τοὺς ἄνδρας, τέκνα της.

«Τὸ τραῦμα ἦτο φοβερόν. Κατέπνιξα τὰ δάκρυά μου, ἐφίλησα τὸν πατέρα μου καὶ ὤμοσα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὅτι θὰ εἰργαζόμην ἵνα ἀποκτήσω μίαν ἡμέραν τὸ δικαίωμα τοῦτο.»

Εἰς τὴν σύντομον ταύτην ἀφήγησιν καταφαίνεται ὅλη ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τοῦ Εὐρωπαίου, ὅλη ἡ ἀληθής, λογικὴ καὶ μεμετρημένη στοργὴ τοῦ πατρός, τοῦ πονοῦντος τὸ τέκνον του καὶ προνοοῦντος διὰ τὸ μέλλον αὐτοῦ.

Δὲν τὸ ἀποσπᾷ νήπιον ἔτι τῆς μητρικῆς ἀγκάλης, ἀλλ' ἐτῦο ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸ τὸν κατὰ τύπους καὶ συνθήκας ἐναγώνιον τοῦ σχολείου βίον κατὰ τὴν τρυφερὰν αὐτοῦ ἡλικίαν. Δὲν τάσσει τὸ τέκνον του ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μιᾶς ξένης ἀγνώστου γυναικός, δι' ἣν ἡ προσφιλὴς ὕπαρξις εἶναι εἰς ξηρὸς ἐπὶ πλέον ἀριθμός, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐλεύθερον ὡς τὸ πτηνόν, ἀναπτυσσόμενον ἐν τῷ μυροβόλῳ κήπῳ τοῦ οἴκου ὡς τρυφερὸν ἀνθύλλιον, ἀναλαμβάνει αὐτὸς μόνος μετὰ τῆς συντρόφου του νὰ ὁδηγήσῃ τὰ πρῶτα του βήματα εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν κόσμον· δὲν παραμελεῖ δὲ τὸ σῶμα χάριν τοῦ πνεύματος, ἀλλ' οὔτε τὴν ψυχὴν χάριν τοῦ ἤθους.

Ἡ φυσικὴ εὐφυΐα, ὁ γόνιμος νοῦς, ἡ ἰσχυρὰ κρίσις τῆς δεσποινίδος Sewal εὗρον ἔδαφος ἀναπτύξεως ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Evanston, πόλεως τῆς ἐπικρατείας Illinois, ἐνῷ συνεπλήρωσε τὰς φιλολογικὰς σπουδάς της, τυχοῦσα τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ κατὰ τὰς ἐξετάσεις της. Καίτοι δὲ ὑλικῶς ἀνεξάρτητος, δὲν ἀφῆκε τὸ δίπλωμά της νὰ κοιμηθῇ ὑπὸ τοὺς δαφνίνους τῆς ἐπιτυχίας στεφάνους, ἀλλ' ἐζήτησε θέσιν καθηγητρίας παρὰ τῆς κυβερνήσεως τῆς πατρίδος της καὶ διωρίσθη τοιαύτη διὰ τὴν Ἀγγλικὴν καὶ Γερμανικὴν φιλολογίαν ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς πόλεως Plainwel.

Μετὰ διετῆ ἐνταῦθα διαμονὴν μετετέθη ὡς καθηγητὴς εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς Ἰνδιανοπόλεως, πρωτευούσης τῆς ἐπικρατείας Ἰνδιάνας, τοῦ ὁποίου ἐντὸς ὀλιγίστου χρόνου ἐγένετο διευθύντρια.

Καίτοι νεωτάτη ἔτι καὶ ἀπησχολημένη ἐκ τῶν καθηκόντων τοιαύτης ὑπερόχου θέσεως, οὐχ ἧττον εὗρισκε καιρὸν νὰ ἀσχολῆται καὶ εἰς ζητήματα γενικώτερον ἀναγόμενα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τύχης τῆς γυναικός.

Αἱ λέξεις τοῦ πατρός της: *δὲν εἶσαι ἐλευθέρα πολῖτις ὡς ὁ ἀδελφός σου*, δὲν τὴν ἄφηνον νὰ ἡσυχάσῃ οὐδ' ἐπὶ στιγμήν. Εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν πατέρα της, ὅτι ἤθελεν ἐργασθῆ μεταξὺ τῶν πρώτων, πρὸς ἀπόκτησιν τῶν πολιτικῶν τῆς γυναικὸς δικαιωμάτων καὶ ἐνόει ἐπιβαλλομένην αὐτῇ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην.

Δὲν ἐβράδυνε νὰ καταταχθῇ εἰς τὰς πυκνὰς ἤδη φάλαγγας τῆς ἐν Νεᾳ Ὑόρκῃ ὑπὲρ τῶν Γυναικείων δικαιωμάτων πρωταγωνιστούσης λαΐδης Cady Stanton καὶ Mis Sugan Antony, μετ' οὐ πολὺ δ' συνέστησε καὶ αὐτὴ γυναικεῖα εἰς Ἰνδιανόπολιν σωματεῖα, διεκδικοῦντα πολιτικὰ δικαιώματα ὑπὸ τὸν τίτλον National Equal Souffrage Societies.

Τὰ σωματεῖα ταῦτα διεδέχθησαν ἄλλα, πρῶτον τῶν ὁποίων τάσσεται ὁ Φιλολογικὸς τῶν Γυναικῶν τῆς Ἰνδιανοπόλεως Σύλλογος, ὁ ἀριθμῶν ἤδη εἰς τὰς τάξεις του πάσας τὰς ἀνεπτυγμένας κυρίας τῆς πόλεως ταύτης. Τῇ πρωτοβουλίᾳ δ' αὐτῆς ἱδρύθη διὰ μετοχῶν μέγα καὶ περικαλλὲς μέγαρον, ἐπονομαζόμενον «Προπύλαιον», ὅπερ εἶναι καὶ ἰδιοκτησία τῶν μελῶν τοῦ γυναικείου τούτου Συλλόγου. Εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ μεγάρου τούτου συνεδριάζουσι πάντα τὰ

γυναικεῖα σωματεῖα τῆς Ἰνδιανοπόλεως, καταβάλλοντα ἑκάστοτε ἀνάλογον ἐπὶ τοῦτο ἐνοίκιον εἰς τὸν Γυναικεῖον Σύλλογον. Ἐδῶ δὲ δίδονται πᾶσαι αἱ φιλολογικαὶ καὶ καλλιτεχνικαὶ ἑσπερίδες, χοροὶ καὶ ἐπίσημοι ἑορταί.

Τοῦ θαυμασίου τούτου γυναικείου Συλλόγου προεδρεύει ἀπὸ τῆς νεότητός της ἡ κ. May Wrigt Sewal.

Εὐφυής, χαρίεσσα, ζωηρά. πλήρης σφρίγους καὶ ζωῆς ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ Ἀμερικανίδες, ἡ δεσποινὶς Wrigt δὲν ἐβράδυνε νὰ συναντήσῃ καὶ τὸν ἄνδρα τὸν ἐκτιμῶντα τὴν ἀξίαν της καὶ φιλοδοξοῦντα τὸν τίτλον τοῦ συζύγου τοιαύτης ὑπερόχου γυναικός.

Ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων, ὁ κ. Θεόδωρος Sewal, Ἑλληνιστὴς καὶ Λατινιστὴς ἄριστος, ἀνεξάρτητος οἰκονομικῶς, νεώτατος, ἀβρός, ἱπποτικός, μειλίχιος, συνεπλήρωσε τὴν εὐτυχίαν τοῦ ὑπὸ τόσον αἰσίους οἰωνοὺς ἀρξαμένου βίου τῆς συζύγου του.

Ἐπειδὴ ζήτημα προικὸς δὲν ὑπάρχει ἐν Ἀμερικῇ, ἔστω καὶ ἐὰν οἱ γονεῖς τῆς κόρης εἶναι πλουσιώτατοι, ὁ γάμος διὰ τὸν Ἀμερικανὸν δὲν εἶναι ὡς διὰ τὸν Εὐρωπαῖον ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις. Εἶναι τοὐναντίον φυσικωτάτη ἀνάγκη, εἰς ἣν ὑπείκει νεώτατος, φιλοδοξῶν νὰ εὕρῃ καρδίαν εὐγενῆ, εἰς ἣν νὰ δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν ἰδικήν του καὶ σύντροφον νοήμονα, μεθ' ἧς νὰ ἀναλάβῃ τὸν ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Τὸ εἰδεχθὲς τῆς προικὸς φάσμα δὲν διαιρεῖ ἐκεῖ τὰς γυναῖκας εἰς εὐδαίμονας ὑποψηφίους καὶ ἄτυχεῖς τῆς ἀγαμίας καταδίκους, δὲν δημιουργεῖ ἄνδρας ὀκνηρούς, φαύλους, ἐμπαίζοντας τὰ εὐγενέστερα καὶ ὡραιότερα τῶν αἰσθημάτων, καὶ ἀδυνατοῦντας νὰ αἰσθανθῶσι τὰς ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις τοῦ βίου μετὰ γυναικὸς ἀγαπώσης καὶ ἀγαπωμένης, καὶ ἐξαρτώσης τὴν ἰδίαν εὐδαιμονίαν ἐκ τῆς τοῦ ἀνδρός, εἰς ὃν ἀφοσιοῦται. Τὰ δὲ τέκνα τῶν πλουσίων, εἴτε ἄρρενα εἴτε θήλεα εἰσι, νυμφεύονται ἐκεῖ ὡς τὰ τῶν πτωχῶν, ἀναλαμβανόντων τῶν ἑκατομμυριούχων γονέων μόνον τὰ ἔξοδα τῶν γάμων. Τοὐντεῦθεν τὸ σύνθημα τῶν Ἀμερικανῶν νεονύμφων εἶναι : «*ἐργασθῶμεν,*» ἐνῷ τῶν Εὐρωπαίων: «*διασκεδάσωμεν*».

Ὑπὸ τοιούτους λοιπὸν ὅρους ἐνυμφεύθη ἡ δεσποινὶς May Wrigt μετὰ τοῦ κ. Theodore Sewal. Πλοῦτός των δὲ ἦτο ὁ ἔρως των, ἡ εὐφυΐα, αἱ γνώσεις, ἡ καλὴ διάθεσις καὶ ἡ ἐργατικότης των. Φαίνεται, ὅτι τοιαῦτα κεφάλαια ἐξασφαλίζουσι βίον εὐτυχέστατον ἐν Ἀμερικῇ, ἐὰν κρίνῃ τις ἐκ τῆς σημερινῆς ἀνεξαρτήτου καὶ εὐπόρου θέσεως τῆς εὐτυχοῦς ταύτης δυάδος.

Φ. Π.

ΝΕΑ ΘΕΩΡΙΑ
ΔΙΑΤΙ Η ΓΗ ΚΙΝΕΙΤΑΙ

I.

Ὑπάρχουσιν εἰς τὴν φύσιν σώματα ἄπειρα κατὰ τὸν ἀριθμόν, ἄπειρα δὲ κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὰ ὁποῖα γνωρίζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα *ἀστέρες*. Ἐκ τῶν ἀστέρων τούτων, οἱ μὲν ἐκλήθησαν *ἀπλανεῖς*, ὡς ἐκ τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς θέσεώς των, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους, οἱ δὲ *πλανῆται* ὡς ἐκ τοῦ ταχέως μεταβλητοῦ τῆς θέσεως τὴν ὁποίαν κατέχουσιν εἰς τὸ διάστημα, στρεφόμενοι κυκλικῶς περὶ κεντρικόν τινα ἀπλανῆ ἀστέρα, ἄλλοι δὲ πάλιν *κομῆται* ἐκ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτοὺς κόμης, οἵτινες ὅμως ἐκτὸς τούτου, ἐξ οὗ καὶ ἰδιαιτέρως γνωρίζονται, λέγονται οὕτω καὶ διότι ἐκτελοῦσι τὴν περὶ τὸν κεντρικὸν ἀπλανῆ ἀστέρα περιστροφὴν των μὲ μεγίστην ἐκκεντρικότητα, τῆς ὁποίας σχετικῶς στροῦνται οἱ λοιποὶ πλανῆται. Δύνανται δῆλαδὴ οἱ κομῆται οὗτοι κατὰ τὴν περὶ τὸν κεντρικὸν ἀστέρα περιστροφὴν των νὰ πλησιάσωσι τοσοῦτον αὐτόν, ὥς τε νὰ γεννηθῇ ἡ πεποίθησις ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶσι πλέον ν' ἀπομακρυνθῶσιν αὐτοῦ καὶ τἀνάπαλιν δύνανται ν' ἀπομακρυνθῶσι τοσοῦτον τούτου, ὥστε νὰ πιστευθῇ ἡ διὰ παντὸς ἀπ' αὐτοῦ ἀπομάκρυνσίς των. Πλὴν τῶν τριῶν τούτων διαφόρων ἀστέρων ὑπάρχουσι καὶ ἀπειράριθμα ἄλλα σώματα, ἀλλὰ συγκριτικῶς ἀπέναντι τῶν ἀνωτέρω ὡς πρὸς τὸ μέγεθος ἐλάχιστα μόρια ὕλης, καλούμενα *βολίδες* ἢ *διάττοντες ἀστέρες*. Ἐκ τῶν τεσσάρων λοιπὸν τούτων ἀστέρων κατέχεται τὸ σύμπαν.

Πρὸς σκεπτεράν ἰδέαν τῶν λεγομένων ἀπλανῶν ἀστέρων ἀναφέρομεν, ὅτι τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἔχοντες φύσιν ὁμοίαν σχεδὸν τῷ ἡμετέρῳ Ἡλίῳ, κατέχουσι δὲ, ὡς εἴπομεν, θέσιν ἀμετάβλητον εἰς τὸ ἄπειρον ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς καὶ ἔχουσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν των, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς λοιποὺς ἀστέρας, μικροτέρους κατὰ τὸ μέγεθος, καὶ τοὺς ὁποίους διὰ τῆς ἕλξεως καὶ τῶν λοιπῶν δυνάμεων ἀναγκάζουσι νὰ στρέφωνται περὶ αὐτούς.

Πλανῆται τοῦ ἡμετέρου Ἡλιακοῦ συστήματος εἶναι ὁ Ἑρμῆς, ὁ καὶ πλησιέστατα πρὸς τὸν ἥλιον εὑρισκόμενος, ἡ μετὰ τὸν Ἑρμῆν Ἀφροδίτη, ἡ Γῆ, ὁ Ἄρης, ὁ Ζεὺς, ὁ Κρόνος, ὅστις εἶναι καὶ ὁ μέγιστος τῶν πλανητῶν, ὁ Οὐρανὸς καὶ ὁ Ποσειδῶν. Εἰς τὸ ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα ὑπάγονται προσέτι καὶ οἱ κομῆται, οἵτινες κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐρχόμενοι, οὕτως εἰπεῖν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, ἐπισκέπτονται τὴν πρωτεύουσαν ὅπως μετ' ὀλίγον πάλιν ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ζῶντες εἰς τὸ σκότος τοῦ ἀπείρου, πλὴν τρεφόμενοι ἐκ τῶν παροχῶν τῆς πρωτευούσης, ἤτις δι' αὐτὸ εἶναι Ἥλιος. Εἰς τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα ὑπάγονται καὶ οἱ *διάττοντες ἀστέρες*, ὧν τινες καθ' ἑκάστην νύκτα γίνονται πρὸς ἡμᾶς ὁρατοί, ἰδίως ὅμως κατὰ τὴν 13 Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

Τοιοῦτον ἐν συνόψει τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα, εἰς τὸ ὁποῖον θέσιν πατρὸς κατέχει ὁ Ἥλιος. Ὑπάρχουσιν ὅμως εἰς τὴν φύσιν ἄπειρα τοιαῦτα συστήματα, τῶν ὁποίων τὸ κεντρικὸν κατέχει εἷς ἢ καὶ περισσότεροι ἥλιοι, διαφόρων μάλιστα χρωμάτων, διευθύνοντες ὡς καὶ ὁ ἡμέτερος Ἥλιος μικρὸν ἀρίθμὸν ἀστέρων.

II.

Τὸ νὰ δώσῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ σύμπαντος σχεδὸν ἀποβαίνει ἀδύνατον, διότι *σύμπαν* καλοῦμεν ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου τὴν ἔκτασιν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ· ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ ἐκταθῶμεν προσπαθοῦντες νὰ δώσωμεν ἰδέαν τῶν ἀπείρων διαστάσεων αὐτοῦ θὰ ἀποτύχωμεν τοῦ σκοποῦ, διότι θέλομεν σμικρύνει αὐτὸ κατὰ πολύ. Ἐὰν π. χ. θελήσωμεν ὡς μονάδα μέτρου τοῦ σύμπαντος νὰ λάβωμεν τὴν ταχύτητα τοῦ ἤχου, ἥτις εἶνε 340 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον, εἴτε τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός, ἥτις εἶνε περὶ τὰς 80,000 λεύγας, 'κατ' οὐδὲν τὸ μέτρον τοῦτο θέλει φανῆ εἰς ἡμᾶς χρήσιμον, ἀφ' οὗ ἐσαεί, ὅσα ἑκκατομμύρια ἔτη καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι μετροῦμεν δι' αὐτοῦ τὰς διαστάσεις τοῦ ἀπείρου, δὲν δυνήμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἓν ἔστω βῆμα ἐπροχωρήσαμεν. Ἀπολύτως λοιπὸν ἀδυνατοῦμεν νὰ λάβωμεν ἰδέαν τινὰ τῆς ἐκτάσεως τοῦ σύμπαντος. Μόνον ὀπλιζόμενοι δι' εὐρείας διανοίας δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν πλησιέστερον εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀπειρίας ταύτης, διότι ἡ εὑρεῖα διάνοια εἶνε τὸ μόνον κατάλληλον πρὸς τοῦτο ὅπλον.

Ἐν τῷ ἀχανεῖ λοιπὸν τούτῳ διαστήματι εἰσὶν ἐσπαρμένοι, οὕτως εἰπεῖν, ἀστέρες πανταχοῦ κατὰ διάφορα διαστήματα καὶ ὧν τὴν ὕπαρξιν ἀγνοοῦμεν, μὴ βοηθούμενοι πρὸς τὴν γνῶσιν τούτων οὐδ' ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων τηλεσκοπίων. Ἀλλ' ἐὰν ἀδυνατῶμεν νὰ ἴδωμεν αὐτοὺς διὰ τῶν γνωστῶν μέσων, ἅτινα βοηθοῦσι τὴν ἀσθενῆ τοῦ ἀνθρώπου ὅρασιν, δυνάμεθα ἐν τούτοις διὰ τῶν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν συστημάτων καὶ διὰ τῶν ἀναλογιῶν νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν.

Ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης παρατηροῦνται εἰς τὸν Οὐρανὸν νεφελώματα ὅμοια σχεδὸν πρὸς τὸ νεφέλωμα τοῦ Γαλαξίου· μέχρι σήμερον ἔχουσι τοιαῦτα παρατηρηθῆ περὶ τὰ 500, ὧν ἕκαστον ἀριθμεῖ δισεκατομμύρια ἀστέρων. Γνωστὸν, ὅτι ἡ Γῆ μετὰ τοῦ Ἡλίου καὶ τῶν λοιπῶν πλανητῶν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ νεφελώματος τοῦ Γαλαξίου. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ βεβαιώσῃ ἡμᾶς, ὅτι ὁ Γαλαξίας οὗτος ὡς καὶ τὰ λοιπὰ νεφελώματα δὲν ὑπάγονται πάλιν εἰς ἄλλο ἀσυγκρίτως πάντων τούτων μεγαλείτερον καὶ ὅτι δὲν ἀποτελοῦσι μίαν οὕτως εἰπεῖν ἐπαρχίαν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ οὐρανοῦ; Τίς δύναται, λέγω, νὰ βεβαιώσῃ ἡμᾶς, ὅτι καὶ τὸ τελευταῖον αὐτὸ νεφέλωμα μετ' ἄλλων ὁμοίων του δὲν ὑπάγεται πάλιν εἰς ἄλλο μεγαλείτερον, ὁμοίως πάντων τούτων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς; Ἐνταῦθα ὁ καίως πλέον δύναται τις ν' ἀναφωνήσῃ ἐκ βάθους καρδίας τὸ τοῦ ψαλμῳδοῦ. «Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου.»

Πλησιάζομεν ἀναλογιζόμενοι τὸ ὕψος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήλθομεν, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἀληθῶς ἄπειρον δὲν ἔργονται συνεπίκουροι αἱ ἡμέτεραι δυνάμεις, ὅπως προχωρήσωμεν ἔτι, φοβούμενοι τὴν ἐκ πτώσεως ἡμῶν ἀπὸ τοσούτου ὕψους ἄφευκτον καταστροφήν, δι' ὃ χαλάσαντες τὰ ἱστία, ἃς κατέλθωμεν εἰς τὴν προσφιλῆ *Γῆν*, πρὸς ἐξέτασιν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τῶν φυσικῶν νόμων ὑφ' ὧν αὕτη διέπεται, καὶ τοὺς ὁποίους ἐξ ἀναλογίας εὑρίσκομεν ὡς διέποντας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπομακρυσμένους κόσμους τοὺς εἰς αὐτοὺς ἀφιερώσαντας τὴν ὕπαρξίν των

III.
Η ΓΗ.

Ὁ πλανήτης τὸν ὁποῖον κατοικοῦμεν καὶ ὅστις γνωρίζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα *Γῆ*, εἶνε σφαῖρα μεμονωμένη εἰς τὸ διάστημα ὡς, καὶ πάντες οἱ ἀστέρες τοῦ σύμπαντος. Τὰς θεωρίας τῶν ἀρχαίων περὶ τῆς γενήσεως τῆς Γῆς, περὶ τοῦ σχήματος καὶ περὶ τῶν κινήσεων αὐτῆς θέλομεν παραλείψει ἐνταῦθα, ὡς πάντως ξένα πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν, θέλομεν δὲ μόνον περιορισθῆ ἀποδεικνύοντες τίνι τρόπῳ ἡ ἕλξις τοῦ Ἡλίου ἐπενεργεῖ ἐπὶ τὴν Γῆν καὶ τίς ἡ αἰτία τῆς κινήσεως αὐτῆς περὶ τε τὸν ἄξονα ἑαυτῆς καὶ περὶ τὸν Ἥλιον.

Ἡ διάμετρος τῆς Γῆς εἰς μὲν τὸν Ἰσημερινὸν εἶνε περὶ τὰ 12,753,968 μ., εἰς δὲ τοὺς πόλους περὶ τὰ 12,712,648 μ., μικροτέρα, δῆλα δὴ εἰς τοὺς πόλους κατὰ 41,320 μ. Ἡ ἀπόστασις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ὑπολογίζεται περὶ τὰς 37,000,000 λεύγας, στρέφεται δὲ περὶ τῶν ἄξονά της εἰς 24 ὥρας περίπου καὶ περὶ τὸν Ἥλιον περίπου εἰς 365 ἡμέρας. Τὰ συστατικὰ ἐξ ὧν ἡ Γῆ σύγκειται εἶναι ἄπειρα τὸν ἀριθμὸν, ταῦτα δὲ περιττὸν κρίνομεν ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρωμεν· λέγομεν δὲ μόνον ὅτι ταῦτα διαιροῦνται εἰς ἁπλᾶ καὶ σύνθετα· καὶ τὰ μὲν ἁπλᾶ εἶνε εὐάριθμα, τὰ δὲ σύνθετα ἄπειρα· πᾶν δὲ τὸ ἐπὶ τῆς γῆς ἁπαντῶν σύνθετον σῶμα εἶνε μῖγμα ἐκ τῶν ἁπλῶν σωμάτων λαμβανόμενον κατὰ διαφόρους ἀναλογίας καὶ παρουσιαζόμενον ὑπὸ διάφορον μορφὴν καὶ σχῆμα.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ κατάστασις τοῦ πλανήτου ἡμῶν εἶνε σήμερον ὁποία παρουσιάζεται εἰς ἡμᾶς, δικαίως δύναταί τις νὰ ἐρωτήσῃ, πῶς ἐδόθη ἀρχὴ εἰς τὸν πλανήτην τοῦτον; πῶς καὶ πότε οὗτος ἐμορφώθη ἐκ τοῦ μηδενός; Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ὁποία καὶ ἂν εἶνε ἡ ἀπάντησις δὲν θὰ ἦνε ἱκανοποιητικὴ τῆς περιεργίας τοῦ ἀναγνώστου· πᾶσα ἀπάντησις εἶνε εἰκασία κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον προσεγγίζουσα εἰς τὴν ἀλήθειαν. Αἱ γνῶμαι τῶν ἐπιστημόνων περὶ τούτων διαφέρουσι κατὰ πολὺ, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡμεῖς σιωπῶντες ὡς πρὸς τὰς περὶ τούτων δοξασίας ἡμῶν, θέλομεν ἐξετάσει τὴν Γῆν ὡς προηγουμένως εἴπομεν.

IV.

Ὅπως ἤδη φθάσωμεν εἰς λογικόν τι ἀποτέλεσμα, ἃς ἐξετάσωμεν ἐν σμικρῷ τὰς ἰδιότητας τῆς ὕλης. Πρὸς τοῦτο ἃς λάβωμεν τὰς σφαίρας τὰς ὁποίας ὁ Καβεντίς ἔλαβε διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν μέσην εἰδικὴν βαρύτητα τῆς γῆς καὶ τὴν γενικὴν ἕλξιν τῆς ὕλης. Διὰ τῶν σφαιρῶν τούτων θέλομεν πραγματικῶς παρατηρήσει ὅτι ἡ ὕλη ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἕλκῃ τὴν ὕλην· βλέπων δὲ τοῦτο ὁ μέγας Νεύτων ὀρθῶς ἐξέφρασε τὸν μέγαν νόμον τῆς φύσεως, ὅτι τὰ ἄτομα τῆς ὕλης ἕλκονται κατ' εὐθὺν λόγον τῆς μάζης των καὶ κατ' ἀντιπεπονθότα λόγον τῶν τετραγώνων τῆς ἀποστάσεως. Ἐὰν λοιπὸν μετὰ προσοχῆς ἐξετάσωμεν τὰς σφαίρας τοῦ Καβεντίς, θέλομεν παρατηρήσει, ὅτι σφαῖρα ἔχουσα βάρος 15.7 χ.γ. ἕλκει πρὸς τὸ κέντρον της σφαιρίδιον ἐλάχιστον κατὰ τὸ βάρος ἀπέναντι τῆς πρώτης καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀνάλογον ἀπ' αὐτῆς εὑρισκόμενον· ἕλκει λοιπὸν ἡ πρώτη σφαῖρα, ἤτοι ἡ μεγάλη τὴν δευτέραν, ἤτοι τὸ σφαιρίδιον· ἀλλὰ κατάδηλον συγχρόνως, ὅτι καὶ ἡ μικρὰ αὕτη ἀναλόγως τῆς μάζης αὐτῆς ἕλκει τὴν μεγάλην· ἕλκονται λοιπὸν ἀμοιβαίως ἐπὶ τοσοῦτον, ἕως ὅτου ἐπέλθῃ ἡ ἕνωσις αὐτῶν διὰ τῆς ἀμοιβαίας ταύτης ἕλξεως, ὅτε οὐδέποτε πλέον θέλουσιν ἀποχωρισθῆ ἀλλήλων ἐκτὸς ἐὰν ἄλλη δύναμις μεγαλειτέρα τῆς ἕλξεως ἐνεργήσῃ ἐπ' αὐτὰς καὶ τὰς ἀναγκάσῃ νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἀλλήλων. Ἐὰν ἤδη ἐδυνάμεθα νὰ κρατήσωμεν τὰς προκειμένας σφαίρας μετεώρους καὶ ἐδίδομεν εἰς τὸ μικρὸν σφαιρίδιον ταχείαν περιστροφικὴν κίνησιν περὶ τὸν ἄξονά του, τὸ σφαιρίδιον τότε ἐν τῇ στροφῇ του ταύτῃ θὰ ἐστρέφετο κοὶ περὶ τὴν μεγάλην σφαῖραν, θὰ ἀνεπτύσσετο δὲ τότε φυγόκεντρος δύναμις ἥτις θὰ ἀνθίστατο εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἕλξεως· τοιουτοτρόπως δὲ, ἐπειδὴ αἱ δύο δυνάμεις θὰ ἀντενήργουν ἀλλήλαις, τὸ σφαιρίδιον οὕτω νὰ πλησιάσῃ τὴν σφαῖραν θὰ ἠδύνατο, οὔτε νὰ ἀπομακρυνθῇ αὐτῆς.

Μὴ λησμονῶμεν ὅμως, ὅτι διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ πείραμα τοῦτο πρέπει νὰ κρατήσωμεν τὰς δύο σφαίρας μετεώρους, ὅπερ φυσικῶς ἀδύνατον. Πρὸς ἐπιτυγίαν λοιπὸν τοῦ πειράματος ἡμῶν, ἀντὶ τῶν δύο τούτων σφαιρῶν, ἃς λάβωμεν τὸν Ἥλιον ἐξ ἑνός, ὡς τὴν μεγάλην σφαῖραν, τὴν Γῆν δ' ἐξ ἄλλου, ὡς τὸ σφαιρίδιον καὶ ἃς ὑποθέσωμεν ὅτι εὑρίσκονται τὰ σώματα ταῦτα εἰς τοιαύτην ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, ὡς τε ἡ ἕλξις ἐπηρεάζει αὐτὰ ἀμοιβαίως. Ἐὰν ἤδη ἀφήσωμεν μόνην τὴν δύναμιν τῆς ἕλξεως, θὰ ἴδωμεν, ὡς καὶ ὅτε εἴχομεν ὑπ' ὄψει τὰς σφαίρας τοῦ Καβεντίς, ὅτι ὁ Ἥλιος θὰ ἑλκύσῃ τὴν ὡς μικροτέραν εἰς τὸ κέντρον του καὶ ὅτι οὐδέποτε αὕτη θὰ δυνηθῇ πλέον νὰ ἀπομακρυνθῇ αὐτοῦ· θὰ τὴν ἑλκύσῃ χωρὶς συγχρόνως νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν περιστροφικὴν τινα κίνησιν διὰ νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι διὰ τῆς περιστροφικῆς ταύτης κινήσεως θέλει ἀναπτυχθῇ φυγόκεντρος δύναμις, δι' ἧς καὶ μόνης θὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀπώλεια αὐτῆς. Πῶς λοιπὸν τοῦτο δὲν συμβαίνει καὶ μάλιστα ἀντὶ τούτου βλέπομεν τὴν Γῆν στρεφομένην περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς καὶ περὶ τὸν Ἥλιον, κυλινδουμένην δὲ ἐν τῷ ἀπείρῳ μετὰ θαυμασίας κανονικότητος; Τίς ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ἐν ἀρχῇ τὴν περιστροφικὴν ταύτην κίνησιν καὶ τίς διατηρεῖ αὐτὴν, ὡς τε νὰ μὴ εἶνε πλέον δυνατὸν τὸ ἓν σῶμα νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν παιδιάν, οὕτως εἰπεῖν τῆς Γῆς μετὰ τοῦ Ἡλίου, δι' ἧς ἄλλοτε μὲν ἀπομακρύνεται αὐτοῦ ἄλλοτε δὲ προσεγγίζει αὐτῷ, ἄνευ οὐδενὸς βεβαίως κινδύνου; Περὶ τῶν αἰτιῶν πάντων τούτων τῶν φαινομένων εἰς οὐδεμίαν ἐπιστημονικὴν συγγραφὴν δύναται νὰ κορέσῃ τις τὴν περιεργίαν καὶ φιλομάθειάν του, ὡς συνέβη καὶ εἰς ἐμέ, ἀσαφῶς μόνον πορισθέντα ἐκ τῶν πλείστων, ὅτι ἡ ἕλξις καὶ ἡ φυγόκεντρος δύναμις εἶνε αἱ αἰτίαι τῆς ἁρμονίας τοῦ παντὸς. Ἀλλά, ὡς εἴπομεν προηγουμένως, διὰ μόνης τῆς ἕλξεως τὰ σώματα δὲν δύνανται νὰ μὴ συγκρουσθῶσι συνενούμενα τὸ ἓν μετὰ τοῦ ἄλλου, ἀποιτουμένης πρὸς ἀποφυγὴν τούτου τῆς φυγοκέντρου δυνάμεως, ἤτις ὅμως δὲν ἀναπτύσσεται, ὅπου περιστροφικὴ κίνησις δὲν ὑφίσταται, εἴδομεν δὲ ὅτι ἡ ἕλξις ἀδυνατεῖ μόνη νὰ παράσχῃ τοιαύτην περιστροφικὴν κίνησιν εἰς τὰ σώματα.

Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ θέαμα τῆς πραγματείας ὑμῶν πρὸς ὃ ἐπικαλούμεθα τὴν σύντονον προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

Γρ. Φιλιππάκης.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

A VOL D'OISEAU

Ἡ ἀπό τινος ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς παρατηρουμένη ζωηρὰ θεατρικὴ κίνησις, μοὶ ἔπνευσε τὴν ἀγαθὴν ἰδέαν νὰ λάβω στιγμιαίας συνεντεύξεις μετὰ τῶν πρωτευόντων ἠθοποιῶν μας. Καὶ ἤρχισα ἀπὸ τὰς Κυρίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

Δὲν ἐκοπίασα νὰ εὕρω τὸ οἴκημά της. Ὁδὸς Κάνιγγος ἀρ. 1. Μὲ εἰσάγουν εἰς αἴθουσαν καλλιτεχνικώτατα διεσκευασμένην. Τοὺς τοίχους καλύπτουσιν ἐξ ὁλοκλήρου ποικίλαι φωτογραφίαι αὐτῆς εἰς διαφόρους στάσεις, στέφανοι, ταινίαι, λύραι, ὅλα δῶρα ἐκτιμήσεως.

Ἐμφανίζεται ἡ ἐξοχος καλλιτέχνις ἀφελέστατα ἐνδεδυμένη καὶ προσηνεστάτη. Μὲ καταπλήσσουν εὐθὺς τὰ ἐξοχα βλέμματα καὶ τὰ σαγηνευτικὰ μειδιάματα.

Παραπονεῖται ὅτι εἶναι πολὺ κουρασμένη, καὶ μοῦ ἔρχεται κατὰ νοῦν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τῆς δώσω τὸν καιρὸν νὰ μαντεύσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς μου· καὶ ἀρχίζω ἀμέσως.

— Εἴσθε εὐχαριστημένη ἐφέτος ἐκ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ κοινοῦ;

— Ὄχι. Τὸ κοινὸν εἶναι ἀκόμη ἄξεστον. Αἱ ἐθνικαὶ περιπέτειαι δὲν τὸ ἀφῆκαν νὰ διανοίξῃ τὸ βλέμμα εἰς καλλιτεχνικοὺς ὁρίζοντας, ἐσυνείθισε μὲ τὰ δραματικὰ τερατουργήματα καὶ δὲν φαίνεται ἀρεσκόμενον εἰς μίαν Φρανσιγιόν, Φροῦ-φροῦ, Σιμόνην..... Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τραγῳδίας, ἀμφιβάλω ἂν ἦνε πρόσφορον τὸ ἔδαφος διὰ τοιαύτας ἐξόχους διδασκαλίας, προαπαιτούσας μεγάλην κοινωνικὴν μόρφωσιν. Διὰ τοῦτο παρὰ τὰς προτροπὰς τῶν κκ. Βλάχου καὶ Κανελλίδου, δὲν διδάσκω τραγῳδίας. Θὰ παλαίσω μάτην. Ἄλλως τε τὸ σύγχρονον οἰκογενειακὸν δρᾶμα θεωρῶ ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον δὲν πρέπει νὰ παραμεληθῇ.

— Καὶ διατί κυρίως δεῦ εἶσθε εὐχαριστημένη;

— Διότι τὸ κοινὸν εἶναι ἀψίκορον καὶ ρέπει μᾶλλον πρὸς τοὺς ἐκτρωματικοὺς γέλωτας. Ἀπαιτεῖ πρῶτον καθ' ἑσπέραν νέον δρᾶμα. Πῶς θέλετε νὰ ἔχωμεν καλοὺς ἠθοποιούς; Ὁμιλοῦμεν περὶ Εὐρώπης, ἀλλ' ἐκεῖ ἓν δρᾶμα ἐπαναλαμβάνεται πεντηκοντάκις κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον. Ἔπειτα μὲ τὴν γνωστὴν ἀναιμικὴν ὑποστήριξιν τοῦ κοινοῦ, πῶς θ' ἀνταποκριθῶμεν εἰς μεγάλα ἔξοδα, ἅτινα ἑκάστη νέα παράστασις ἀπαιτεῖ; Πόσας εἰσπράξεις δὲν κατηναλώσαμεν μέχρι τοῦδε δι' ἐνδύματα καὶ σκηνογραφίας!.... Καὶ ἐν τούτοις ἔχομεν οἰκογενείας νὰ θρέψωμεν· εὐαρεστῶ, χειροκροτοῦμαι· ἀλλ' ἐπιστρέφω οἴκοι μὲ τόσους κόπους καὶ πικρίας, πολλάκις μὲ δύο μόνον δραχμάς! Ψυχικῶς ὑποστηρίζομαι ἐξόχως, ἀλλ' ὑλικῶς τὸ κοινὸν ὑπολείπεται τῶν κόπων καὶ προσδοκιῶν μας.

— Ἡ δημοσιογραφία πῶς σᾶς φαίνεται, ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέατρον;

— Τεσσάρων προσώπων ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας ἐθεώρησα ἱερὰν τὴν ἀποστολὴν ἐν τῷ κόσμῳ. Τὴν τοῦ ἱερέως, τοῦ διδασκάλου, τοῦ δημοσιογράφου καὶ τοῦ βασιλέως. Ὅταν δ' ἐπεζήτουν τὴν ὕπαρξιν δι' ἐμὲ ἰδανικοῦ καλλιτεχνικοῦ, διέκρινα ὡς σωστικὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν τοῦ ἠθοποιοῦ. Ἐσεβάσθην πάντοτε τὴν δημοσιογραφίαν, ποσάκις δ' ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἰδίως ἐν Ρωσσίᾳ εὑρισκομένη, δὲν ἐφίλησα φύλλα Ἑλλ. ἐφημερίδων, κρύπτουσα αὐτὰ εἰς τοὺς κόλπους μου. Δυστυχῶς τὴν εὕρον διαφορετικὴν ἐν τίσι ἀφ' ὅτι τὴν ἐφανταζόμην. Οἱ διευθυνταὶ

δὲν πηγαίνουν εἰς τὸ θέατρον πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων μας καὶ ἀφίνουν νὰ θεατρικογραφοῦν οἱ ρέπορτερ. Πῶς αὐτοὶ κρίνουν εἶναι περιττὸν ἐγὼ νὰ σᾶς εἴπω.

— Δὲν ἔχετε καμμίαν ἐξαίρεσιν, ἡ «Ἐφημερίς»,

— Ἡ μόνη, ἥτις μετὰ τοῦ «Ἄστεως» καὶ τῆς «Ν. Ἐφημερίδος» ἀφιεροῦν περισσότερον σχετικῶς χῶρον.

— Ἡ κριτικὴ εἶνε ἀξία λόγου ;

— Δὲν πληροῖ τὰς ἀνάγκας τοῦ θεάτρου.

— Ποίους θεωρεῖτε ὡς κριτικούς ;

— Ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέως, εἰσδύουν ἄριστα καὶ ἀντιλαμβάνονται αὐτὸ ἐξόχως οἱ κκ. Κανελλίδης καὶ Βλάχος· ὡς πρὸς τὰ σκηνικά, ὁ κ. Κορομηλᾶς εἶναι μοναδικός.

— Ὁ κ. Πετσάλης :

Δὲν μοὶ ἀπήντησε. Καὶ ἐγὼ ἠρκέσθην εἰς τὴν εὔγλωττον σιγήν της.

— Καὶ περὶ Ξενοπούλου ;

— Δὲν ἠξεύρω τί μοῦ λέγετε. Ἔγραψε τίποτε ;

— Ποῖος ρόλος, ἐξ ὅσων παίζετε, σᾶς ἀρέσει περισσότερον ;

— Ἡ Δαλιδᾶ.

— Διὰ τοὺς δραματικοὺς συγγραφεῖς, τί φρονεῖτε ;

— Δι' ὑψηλὰ νοήματα καὶ τραγῳδίας ἀπαράμιλλος ὁ κ. Βερναρδάκης, ὡς πρὸς τὰς ἰδέας τὸ αὐτὸ ἔχω νὰ εἴπω καὶ διὰ τὸν κ. Κλ. Ραγκαβῆν. Διὰ τὴν πλοκὴν καὶ τὴν τεχνικὴν διασκευὴν τῶν ἔργων, ὁ κ. Κορομηλᾶς.

Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου

— Τοῦ ἐθνικοῦ θεάτρου λέγετε νὰ ἐπιτύχῃ ὁ σκοπός :

— Τὸ φοβοῦμαι.

— Διατί ;

— Δι' ἔλλειψιν συγγραφέων καὶ ἔλλειψιν ὑποστηρίξεως. Ἔπειτα πρέπει πρὸ δύο ἐτῶν νὰ μισθοδοτηθῶσιν οἱ ἠθοποιοὶ καὶ κατόπιν ν' ἀρχίσουν αἱ παραστάσεις. Φρονῶ δὲ ὅτι πρέπει νὰ τὸ διευθύνῃ ἐπιτροπὴ καὶ οὐχὶ εἷς μόνον, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ἐκ τοῦ δραματολογίου καὶ τὸ σύγχρονον δρᾶμα, ἀρκεῖ νὰ ληφθῇ ἓν μέτρον διὰ τὰς μεταφράσεις. Αἱ Ἀθῆναι σήμερον παριστοῦν ὄψιν μικρῶν Παρισίων.

— Τὸ κωμειδύλλιον ;

— Ἔχετε χρέος ὅλοι οἱ δημοσιογράφοι νὰ τὸ κτυπήσητε μετὰ δυνάμεως. Τὸ θέατρον θ' ἀνυψωθῇ μόνον διὰ τοῦ δράματος. Ἀφήσατε διὰ μίαν ἡμέραν καθ' ἑβδομάδα τοὺς ἀποσπασματάρχας καὶ ἀφιερώσατέ την διὰ τὸ θέατρον, δηλαδὴ διὰ τὸ δρᾶμα. Εἶναι ἀπελπιστικὸν τὰ τραγούδια τοῦ δρόμου καὶ τὰ «ξύσου» καὶ «ἄντε Μαρουλιώ μου» νὰ κατισχύουν τῶν ἐξόχων ἔργων Δουμᾶ, Σαρδοῦ, Ὀνέ, Σαίξπηρ . . . .

— Ποίαν θεωρεῖτε τὴν ὑπερτέραν τοῦ ὡς ἀντίθεσιν χαρακτήρων δραματικῶν ;

— Τὴν Μήδειαν καὶ τὴν Σιμόνην. Ἀμφότερα δὲ παίζω ἐξ διάς παρατηρήσεως. Ὡς Μήδειαν, τύπον ἔλαβον τὰς γυναῖκας τοῦ Καυκάσου, μὲ τὸ βάρβαρον ἐκεῖνο ἦθος, μὲ τὸ ὀργίλον τῶν ὀφρύων καὶ τὸ ὑπερήφανον τοῦ χαρακτῆρος. Διὰ δὲ τὴν Σιμόνην δεκατετραετὲς κοράσιον, ἀγνοοῦν ἐντελῶς τὸν κόσμον. Αὐτοὺς τοὺς ρόλους δὲν τοὺς ἐφαντάσθην. Δι' ἐνδελεχοῦς παρατηρήσεως τοὺς ἀντέγραψα ἐκ τοῦ φυσικοῦ.

— Εἰργάσθητε πολύ ;

— Τὸ λέγω καυχωμένη. Εἶμαι πιστὴ εἰκὼν τῆς ἐργασίας.

— Καὶ ποία ἡ γνώμη σας διὰ τὰς συναδέλφους σας εἰλικρινῶς, ἄνευ ἐπιφυλάξεως. Ποῖον θεωρεῖτε ὡς κρατοῦντα σήμερον ἐκ τῶν ἀνδρῶν τὰ σκῆπτρα τῆς δραματικῆς ὑποκρίσεως ;

— Κανένα.

— Μὰ τέλος πάντων. . . .

— Τὸν Πετρίδην ἕνεκα τῆς τραγικῆς του φωνῆς. Μόνον τὸ σῶμά του δὲν τὸν βοηθεῖ. Εἰς τὰ πατρικὰ μέρη εἶναι ὁ μόνος ἐν Ἑλλάδι.

— Ταβουλάρης ὁ πρεσβύτερος ;

— Εἶναι ὁ πρῶτος μου θαυμασμὸς πρὸς ἠθοποιόν, ἀλλ' ὅταν ἤμην πολὺ μικρὰ ἀκόμη. Νομίζω, ὅτι εἰς τὸν Ἄμλετ δὲν ἐπιτυγχάνει.

— Τὸν θεωρεῖτε ἀνώτερον τοῦ Ἀλεξιάδου ;

— Ἀναμφιβόλως.

— Καὶ περὶ Ἀρνιωτάκη ;

— Εἶναι εὐγενὴς ἠθοποιός, ἔδρασεν ἐπιτυχῶς, ὅταν τὸ θέατρον ἦτο ἀκόμη εἰς τὰ σπάργανά του.

— Ὁ κ. Λεκατσᾶς ;

— Ὡς Μάκβεθ κάλλιστος. Ἡ διαμονή του ἐν Ἀγγλίᾳ πολὺ τὸν ὠφέλησε. Τὸν ἀδικεῖ ὅμως ἡ ἔρρινος ἀπαγγελία.

— Ὁ Κοτοπούλης ;

— Ἀρκετὰ γλυκύς.

— Ὁ Παντόπουλος ;

— Μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδός του.

— Ὁ Κουρῆς :

— Δὲν μοὶ φαίνεται τόσον καλός, ὅσον ἦτο πέρυσι.

— Ἡ Δεσποινὶς Βερώνη ;

— Ἔχω πολλὰ ἔτη νὰ τὴν ἴδω· λέγουν ὅτι ἐβελτιώθη.

— Συνειργάσθητε ποτὲ μαζύ ;

— Δίς. Ἦτο τότε αὐτὴ πρωταγωνίστρια, ἐγὼ δ' ἔπαιζα δευτερεύοντα πρόσωπα. Ἀλλὰ δὲν μοὶ λέγετε, εἰς τί ἀποβλέπουσιν αἱ πολλαὶ ἐρωτήσεις σας ;

Ἐνοήσας, ὅτι ὁ σκοπός μου ἀπεκαλύπτετο·

— Κυρία μου, τὸ κοινὸν θέλει νὰ γνωρίζῃ τὸ φρόνημά σας περὶ ὅλων αὐτῶν, ἀπήντησα.

— Ἄχ ! μοῦ τὸ ἐκλέψατε, ἀνέκραξε. Καὶ ἀπῆλθον μετὰ θαυμασμοῦ ἐπὶ τῇ εἰλικρινείᾳ καὶ τῇ βαθύτητι τῆς κρίσεώς της.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΕΡΩΝΗ

Ὑψηλοῦ ἀναστήματος, εὐγενεστάτη, ἀξιοπρεπὴς μὲ ὑποδέχεται κρατοῦσα χειρόγραφον, προφανῶς μέρος μελετωμένου δράματος.

— Ἡ θεατρικὴ ἐφέτος κίνησις εἶναι ἱκανοποιητική ;

— Θλιβερωτάτη ἐν γένει ἡ κατάστασις τοῦ θεάτρου. Τὸ κοινὸν ἀροσιοῦται εἰς τὸ κωμειδύλλιον καὶ τὸ δρᾶμα μένει ἀνυποστήρικτον. Εἰργάσθημεν, ἐμοχθήσαμεν δι' αὐτὸ καὶ ἤδη εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ παίζωμεν καὶ κωμυδύλλια πρὸς ἃ οὐδεμίαν, ἐννοεῖται, αἰσθάνομαι συμπάθειαν.

— Ἡ δημοσιογραφία ;

— Ἐκτελεῖ κάλλιστα τὸ καθῆκόν της.

— Δραματικοὺς συγγραφεῖς, νομίζετε ὅτι ἔχομεν; Ποῖον κυρίως ;

— Τὸν Βερναρδάκην.

— Ὁ Κορομηλᾶς ;

Ἀπήντησε τόσον σιγά, ὥστε τίποτε δὲν ἤκουσα. Ἐκ τοῦ τρόπου ὅμως τῆς ἀπαντήσεως, ἐννόησα ὅτι δὲν θὰ ἐξεφράζετο μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

— Περὶ κριτικῆς :

— Ἀρκετὰ εὐοίωνος. Τὴν ἀποδέχομαι, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ἀδέκαστος καὶ ἀληθής.

— Ὁ Πετσάλης, πῶς σᾶς φαίνεται ;

— Καλός, ὅταν δὲν χαρίζεται.

— Καὶ μετὰ τὴν θερινὴν περίοδον θὰ σᾶς ἔχωμεν εἰς Ἀθήνας;

— Ἄδηλον.

— Ποῖον ρόλον συμπαθεῖτε περισσότερον ;

— Τῆς Λεκουβρέρ.

— Τὸν κ. Ταβουλάρην πῶς τὸν εὑρίσκετε ;

— Κάλλιστον.

— Ποῦ νομίζετε κυρίως, ὅτι ἐπιτυγχάνει ;

— Εἰς τὸν Ἄμλετ.

— Ὁ Ἀρνιωτάκης ;

— Ἦτο ἄλλοτε πολὺ καλός. Ἐν ἔχει ἐλάττωμα, ὅτι εἶναι ἀδρανής.

— Τοῦ Λεκατσᾶ, ποῖος ρόλος σᾶς ἀρέσει ;

— Ὁ τοῦ Ἐμπόρου τῆς Βενετίας.

— Συνειργάσθητε μαζύ του ;

— Μάλιστα· εἰς τὸν Ἄμλετ.

— Ὁ Πετρίδης ;

— Εἰς τὰ πατρικὰ μέρη κάλλιστος.

— Ὁ Κοτοπούλης ;

— Πολὺ καλός.

— Ὁ Ζάνος δὲν σᾶς φαίνεται λεπτότερος τοῦ Παντοπούλου;

— Μάλιστα.

— Καὶ ἡ ἑτέρα συνάδελφός σας, ἡ Κυρία Παρασκευοπούλου;

— Καλλίστη ἠθοποιός, ἀνταξία τῆς φήμης της.

— Ὁ κ. Ἀλεξιάδης ;

— Κάλλιστος· λυπηρὸν ὅτι ὁ ἀτυχὴς πάσχει.

— Ποῖον δρᾶμα ἔχετε τώρα ὑπὸ μελέτην ;

— Τὴν Μυζέτ.

— Χθὲς εἴχομεν καὶ τὸ Λευκὸν δρᾶμα.

— Ναί, τὸ εἶχον φέρει καὶ εἰς ἡμᾶς. Ἦτο σφάλμα νὰ παιχθῇ τὸ δρᾶμα τοῦτο ὡς ἐκ τῆς ὑποθέσεώς του.

Ἡ συνέντευξις μετὰ τῆς δεσποινίδος Βερώνη ἦτο καιρὸς νὰ λήξῃ. Ἠσθάνθην ἡδύτητα ἐκ τῆς ἀναστροφῆς ἐκείνης, καίτοι τόσῳ βραχείας. Νομίζων ἄλλως τε ὅτι μᾶλλον αὐτὴ διὰ τοῦ διαπεραστικοῦ βλέμματός της, τῶν βραχειῶν ἀπαντήσεων καὶ τῆς ἐπιτηδείας ἐπιφυλάξεώς της εἰσεχώρει μᾶλλον εἰς τὸν νοῦν μου ἔκρινα καλὸν νὰ παύσω τὰς ἐρωτήσεις μου. Ἡ δεσπ. Βερώνη ὁμολογουμένως δὲν στερεῖται ταλάντου, ἡ φωνή της ἀσκεῖ ἰδιαιτέραν τινὰ ἐπίδρασιν, ἀλλ' ἡ εὐγένεια τοῦ ἤθους της, οἱ ἐπιμελημένοι τρόποι της καὶ ἡ ἀπέριττος καλοκαγαθία της συνετέλεσαν, ὅπως ἡ ἀρχικὴ ἐντύπωσις καὶ ἐκτίμησίς μου ἐπὶ μᾶλλον ἐπιρρωσθῇ.

Δίκ.

Προσεχῶς οἱ κκ. Δ. Ταβουλάρης καὶ Ε. Παντόπουλος.

Ο ΑΓΝΟΣ ΕΡΩΣ

ΝΕΑ ΣΑΠΦΩ

Φαντασθῆτε ἁγναὶ τῶν νέων καὶ κορασίδων ψυχαί, τὸ ὕψος πρὸς στιγμὴν τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τὴν αἴγλην τοῦ ἀθανάτου τεμένους τοῦ Παρθενῶνος. Ἀτενίζοντες δὲ ταῦτα τὰ πολύτιμα ἡμῶν κειμήλια διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς διανοίας, τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκείνου τῆς ἰδανικότητος καὶ τῆς ποιήσεως, χύσατε ἓν καὶ μόνον δάκρυ. Τὸ δάκρυ ἐκεῖνο εἶνε τὸ θυμίαμα, εἶνε ὁ λίβανος τοῦ τόσον ὑψηλὰ χθὲς μόλις ἀρθέντος ἔρωτος.

Ἂν ὁ Ρωμαῖος καὶ ἡ Ἰουλιέττα ἀπεθανάτισαν τὸν πτερωτὸν τοῦτον νεανίσκον διὰ τοῦ θανάτου των, ἂν ὁ Δάντης καὶ ὁ Πετράρχης διὰ τῶν ἀριστουργημάτων των ἔδειξαν ἡμῖν τὸ ἰδεῶδες αὐτοῦ ἐν ὅλῃ του τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, ὁ Μίχαὴλ Μιμῖκος καὶ ἡ Μαίρη Βαῖμπερ ἀνήγειραν τῷ ἔρωτι ἀνδριάντα αἰώνιον προωρισμένον νὰ καταρρεύσῃ ὁπόταν καὶ ὁ Παρθενὼν καὶ ἡ Ἀκρόπολις κατακρημνισθῶσιν. Ὁ Ἔρως ὑπερήφανος παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν θὰ ὑμνῇ ἐν τῷ παρόδῳ τῶν ἐτῶν τὸ ζεῦγος ἐκεῖνο τῶν ἁγνῶν καρδιῶν, αἵτινες, ἂν μὴ ἡνώθησαν ἐν τῇ κοιλάδι ταύτῃ τῶν δακρύων καὶ τῆς ἀπάτης, ἑνοῦνται σήμερον εἰς τὰς αἰθερίους σφαίρας, εἰς τὰς σφαίρας ἐκείνας, αἵτινες ἦσαν καὶ τὸ πρὶν γνωσταὶ ἀμφοτέροις, ζῶσιν ἐν τῇ ἰδανικότητι καὶ διὰ τῆς ἰδανικότητος. Ὁ Ἔρως ἐστὶν ἀνώτερος ἐκείνου, ὃν σήμερον οἱ πολλοὶ ἀτυχῶς νομίζουσιν. Οἷος δ' ἦν ἐφάνη ἤδη ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τοῦ θανάτου δύο τρυφερῶν πλασμάτων τοῦ Παντοδυνάμου Δημιουργοῦ.

Ἰδοὺ ὁ Παρθενών ! Τὸ ἔξοχον τοῦτο μνημεῖον τῆς παρελθούσης ἡμῶν δόξης, ἰδοὺ πρὸ ἡμῶν ! Ἐπὶ τοῦ ἀετώματος φαίνεται νεᾶνις εἰκοσαέτις ξανθὴ ὡς Τευτονία Μοῦσα καὶ γλαυκῶπις ὡς Ἀθηνᾶ, θαυμάζουσα τὸ μεγαλεῖον τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης. Βαδίζει τεταραγμένη, ὑψοῖ ἐναγωνίως τὸ μέτωπον, ἀτενίζει πρὸς τὸ Θησεῖον, θρόμβοι δ' ἱδρῶτος ἀγιάζουσι τὸ ἡγιασμένον τῆς Ἀθηνᾶς τέμενος, καὶ τὸ ὕστατον θεωρεῖ μήπως ἐκεῖνος ἐμφανισθῇ, ἐνῷ ὁ τάλας ἐρωστὴς ἠγνόει τὴν τύχην τῆς προσφιλοῦς Παρθένου, τέλος δὲ μὴ ἐλπίζουσα οὐδὲν παρ' αὐτοῦ πλέον, οὐδὲ παρὰ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου τίποτε, πηδᾷ ἀπὸ τοῦ ἀετώματος, καὶ διὰ τοῦ Σαπφικοῦ ἐκείνου ἅλματος ἐξασφαλίζει τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν λατρείαν τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν αἰωνίαν ζωὴν καὶ τὴν ἀθανασίαν. Διὰ τῆς γενναίας ταύτης πτήσεως ἡ κορασὶς τῆς ὁμιχλώδους ἀτμοσφαίρας δεικνύει εἰς ἡμᾶς τοὺς ὑπὸ τὸν αἴθριον οὐρανὸν ζῶντας πῶς ἀγαπῶνται, ὑψοῖ τὸ γόητρον τοῦ ἔρωτος καὶ ἐξασφαλίζει αὐτῷ τὸν θρόνον τῆς αἰωνιότητος καὶ τῆς τιμῆς

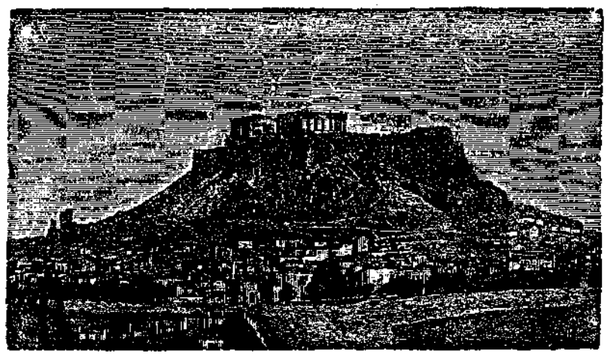

Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Καθ' ἣν ὥραν ἐγένοντο αἱ σκέψεις καὶ αἱ εὐγενεῖς ἀπόπειραι τῆς κορασίδος πρὸς ἀπόκτησιν τῆς αἰωνιότητος, καθ' ἣν στιγμὴν ἐτελεῖτο ἡ μεγάλη ἐκείνη αὐτοθυσία, ὁ ἐραστὴς ἐλάμβανε τὰς ἐπιστολὰς τὰς ὁριζούσας τὴν συνέντευξιν. Ἀλλ' ἀργά, διότι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἰδοὺ καὶ τὸ σῶμα τῆς πτωχῆς κόρης πρὸ αὐτοῦ ζώσης ἔτι. Ὁ νέος ἐνηγκαλίσθη ἐκείνην καὶ τὴν ἠσπάσθη, τῷ ἐψέλλισεν αὕτη συγκεκομμένας τινας λέξεις, αὐτὸς δ' ὠρκίσθη νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκόντου, ὡς νέος φιλότιμος καὶ ὡς στρατιώτης πιστός.

Στιγμὴ φοβερά ! δὲν περιγράφεται ἡ ὀδύνη μεθ' ἧς ἐδέχθη τὴν ἑτοιμοθάνατον προσφιλῆ του ὁ ἀτυχὴς νέος. Τοιαῦται στιγμαὶ μόνον παρὰ τῶν ψυχῶν ἐκείνων εἰς ἃς ἐμφωλεύει ἀληθὴς ἔρως δύνανται νὰ χρωματισθῶσι μόλις !

Ἔρως ἁγνός ! ἄγγελε χαρᾶς καὶ εὐδαιμονίας, ποίησις τῶν παλλομένων καρδιῶν ἀληθής, ἰδανικότης γλυκεῖα καὶ μεστὴ ἡδέων ὀνείρων. Πόσον εἶσαι μυστηριώδης ! Ἀλλ' ὅμως πόσον ἀνυψώθης διὰ τοῦ ἅλματος ἐκείνου τῆς Γερμανίδος παρθένου καὶ τῆς αὐτοθυσίας τοῦ φιλοτίμου Ἕλληνος ἐραστοῦ !

Ὁ νέος μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν συγγενῶν του, μεθ' ὅλας τῶν φίλων του τὰς παρακλήσεις καὶ προτροπάς, ἔθηκε τέρμα εἰς τὸν μάταιον τοῦτον βίον, διὰ σφαίρας διαπερασάσης τὴν καρδίαν του. Ἡ πρώτη σφαῖρα τοῦ θανάτου τῆς Μαίρης ἦτο θανάσιμος καὶ ὀδυνηρά, ἦτο γλυκεῖα καὶ πλήρης ἡδυτάτων ὀνείρων. Ἤδη ἀπέπτησαν! Χορὸς ἀγγέλων ψάλλει τὸν ὕμνον τοῦ Ἡσαΐα, παρθένοι δ' ἄγναι καὶ λευχειμονοῦσαι ᾄδουσι τὸν ἐπιθαλάμιον. Ὁ Πλάστης, καίτοι δὲν συγχωρεῖ τὴν αὐτοθυσίαν, τοὺς δύο τούτους ἐρωτευμένους συγχωρεῖ, καὶ εὐλογεῖ τοὺς γάμους των ἐν τοῖς βασιλείοις του. Ὁ Ἔρως γονυκλινὴς πρὸ τῆς τελετῆς τοῦ ἐν οὐρανοῖς μυστηρίου, εὐγνωμόνως ἐκπέμπει δεήσεις τῷ Παντοκράτορι ὑπὲρ ἀμφοτέρων καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐν μέσῳ τῶν ἁγνῶν τούτων ψυχῶν, παρίσταται μάρτυς τῆς ζωῆς καὶ τῆς χαρᾶς, ὡς παρέστη μάρτυς ἐπίσης, κατὰ τὴν ποιητικὴν ἐκείνην στιγμὴν τῆς πτήσεως ἀπὸ τοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ της, τῆς προκαλεσάσης τὸν θάνατον τῆς Τευτονίας κορασίδος.

Ἀπέπτητε ἑκουσίως, ὦ εὐγενεῖς ἐρωτευμένων ψυχαί!

Ἡ αὐτοθυσία σου, Παρθένε, θ' ἀποθανατισθῇ, ἡ γενναιότης σου καὶ ἡ πρὸς τὸ ἰδανικὸν λατρεία σου θὰ ζῶσιν ὅσον καὶ ὁ Παρθενὼν ἀπὸ τὸ ἀέτωμα τοῦ ὁποίου ἐπόθησας νὰ ῥιφθῇς καὶ ἀποθάνῃς! Σὺ δὲ ὦ φιλότιμε καὶ χρηστὲ νέε, ἔδειξας διὰ τῆς αὐτοκτονίας σου π ό σ ο ν ἀ κ ρ ι β ὰ κ ο ο τ ί ζ ει μ ί α φ ι λ ο τ ι μ ί α ἀ λ η θ ὴ ς κ α ὶ εἰ ς ἄ γ ν ὸ ς ἔ ρ ω ς! Ἡ αὐτοκτονία σου σὲ ἐξιλέωσε!

Ἐτελευτήσατε ἀμφότεροι προώρως, ἀλλ' εὐτυχεῖς! Ἂν δὲν ἡνώθητε εἰς τὴν γῆν τῶν βροτῶν, ἡνώθητε ἀφεύκτως ἐν τοῖς ἐπουρανίοις! Αἱ εὐγενεῖς ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης καρδίαι σᾶς ἐζωγράφησαν ἐν αὐταῖς διὰ τῶν χρωμάτων τῆς αἰωνιότητος, μετὰ θαυμασμοῦ δὲ θὰ φέρωμεν τὸ ὄνομά σας ἐπὶ τῶν χειλέων ἐς ἀεί! Ὁ θαυμασμὸς ἡμῶν ἔστω ἡ ἐπὶ τῶν τάφων σας σπονδή! Τὸ δάκρυ μας ἂς δροσίσῃ τὸ παγωμένον σας μνῆμα!

Ἡ θυσία σας ἦτο εὐγενὴς θυσία!

Σῦρος 1 Μαρτίου 1893.

Γ. Α. Πολίτης

ΔΙΠΛΟΥΝ ΔΡΑΜΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον)

Σεπτεμβρίου ἕκτη.

Ἡ διαμονὴ ἐν Τατοΐῳ εἶναι λίαν εὐχάριστος. Μακρὰν τῆς τύρβης καὶ τῆς ταραχῆς ζῇ τις ἐν ἡσυχίᾳ καὶ γαλήνῃ. Κεῖται ἐν μέσῳ δάσους ἐκ πευκῶν, ἔνθα, ὡς λέγεται, τοῦτο οἱ λῃσταὶ τὸ πάλαι εἶχον τὸ κρυσφύγετον αὐτῶν. Ἀκριβῶς ἐν τῇ φωλεᾷ ταύτῃ τῶν λῃστῶν καὶ παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς παλαιᾶς Ἀκροπόλεως τῆς Δεκελείας ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος ἔκτισε τὸ ὡραιότερον ἐξοχικὸν μέγαρόν του, πολλὰ οἰκήματα, ξενῶνα, καὶ ξενοδοχεῖα· κατεσκεύασε κήπους καὶ πολλὰς ὁδούς, ἐκαλλιέργησε καὶ ἐφύτευσε παντοῦ, ἐκαθάρισε τὸ δάσος, καταστήσας αὐτὸ ἀπὸ ἄγριον ἡμερότατον, ἤτοι ἀπὸ κατοικίας τοῦ βασιλέως τῶν ὀρέων εἰς κατοικίαν τοῦ βασιλέως τῶν πόλεων.

Καὶ εἶτα ἐξηκολούθησεν ἀναλογιζομένη.

«Ἐνταῦθα ἀνακουφίζομαι ζῶσα μακρὰν ἐκείνου. Ἀράγε ἐξακολουθεῖ ν' μ' ἀγαπᾷ; . . . . . .

Δὲν πιστεύω νὰ ἐλησμόνησε τοὺς ὅρκους του. . . Ἀλλὰ μήπως δὲν εἶναι καὶ αὐτὸς εἷς ἐκ τῶν ἀνδρῶν;.. διατὶ δὲν ἦλθεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου, ὅτε ἔφθασα εἰς Ἀθήνας;...ἐνῷ κατὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ἦτο ἐκεῖ, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος... ναί, τὸν εἶδον, οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἐζωγκωμένοι καὶ τὸ βλέμμα του τεθολωμένον, τὸν ἔβλεπον. . . . ... Ἂς εἶναι, ἂς ἀναμένωμεν, ἴσως εὕρῃ μέσον νὰ μοὶ γράψῃ καὶ νὰ μὲ ἴδῃ, ... καὶ θὰ εὕρῃ, ἂν μ' ἀγαπᾷ, Ὦ ναί, ὁ ἀγαπῶν ὑπερνικᾷ τὰ πάντα».

Ἐνῷ δὲ οὕτω ἐσκέπτετο, καθημένη ἐφ' ἑνὸς τῶν πολλῶν, ξυλίνων ἐδράνων, ἅτινα κοσμοῦσι τὰς πολλὰς ἑλικοειδεῖς καὶ ὡραίας συτκίους ὁδοὺς τοῦ δάσους τοῦ Τατοίου, αἴφνης ἐπεφάνη ἡ Μὶς Θὸρπ ἐρχομένη πρὸς αὐτήν.

— Ἐδῶ εἶσαι; Μαίρη, τῇ λέγει.

— Ναί, ἀγαπητή μου, ἐδῶ, ἔκαμα τὸν πρωινὸν περίπατόν μου καὶ ἐκάθισα ὀλίγον ἐδῶ ν' ἀναπαυθῶ.

— Καλὰ ἔκαμες, ἀλλὰ σὲ βλέπω ὀλίγον τεταραγμένην, τί ἔχεις, ἔκλαιες;

— Ὄχι, ἀλλὰ ἔγραφα εἰς τὸ λευκωμά μου τὰς ἐντυπώσεις μου περὶ Τατοίου καὶ ἐνθυμηθεῖσα τὴν πατρίδα μου ἐμελαγχόλησα. Ξεύρεις σύ, τί θὰ εἴπῃ ὀρφανή!

— Οὔφ, καϋμένη, αἰωνίως μὲ τὰς θλιβερὰς σκέψεις σου, προχθὲς ἀκόμη δὲν ἦσο εἰς τὴν πατρίδα σου, δὲν εἶδες αὐτήν, τὸν πατέρα σου, τοὺς συγγενεῖς, τὰς φίλας σου; τί λυπεῖσαι ἤδη;

— Τὸν πατέρα μου, τοὺς συγγενεῖς, τὰς φίλας μου! μοὶ λέγεις! Δὲν ἔχω, ἀγαπητή, οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα, οὔτε συγγενεῖς, οὔτε φίλας, εἶμαι ἐντελῶς ὀρφανή!

— Διατί; τί ἐννοεῖς;

— Ὅ,τι ἐννοῶ, τὸ ἐννοῶ μόνη, καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸ εἴπω καὶ ἂς ἀφήσωμεν ἤδη αὐτά.

— Ἂς εἶναι... Ἀλήθεια, τί ἔγραφες εἰς τὸ λεύκωμά σου; δύναμαι νὰ ἴδω;

— Εὐχαρίστως, ἰδού...,

Καὶ τῇ ἔδειξεν αὐτό.

— Τί ὡραῖα, ὅπου γράφεις, Μαίρη, σὲ θαυμάζω, καὶ τί πιστῶς ἐκφράζεσαι περὶ Τατοίου! Ἀλήθεια, Μαίρη, ἀφοῦ ἔχεις τόσας καλὰς ἀρχαιολογικὰς γνώσεις, σὲ παρακαλῶ, ὅταν κατέλθωμεν εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ μοὶ ἐξηγήσῃς ἐπὶ τόπου τὰ διάφορα ἱστορικὰ μνημεῖα καὶ ἀξιόλογα μέρη τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Παρθενῶνος;

— Εὐχαρίστως, ἀγαπητή μου, νὰ μεταβῶμεν ὁμοῦ ἐπὶ τόπου, ὅταν θελήσῃς καὶ θὰ σοὶ ἐξηγήσω ὅ,τι γνωρίζω, διότι μὴ νομίσῃς ὅτι γνωρίζω τὰ πάντα.

— Καλῶς, ὅ,τι γνωρίζεις.

Καὶ ἡ Μαίρη οὕτω διήρχετο τὸν καιρόν της ἐν Τατοΐῳ, διασκεδάζουσα μὲ τὸ λεύκωμά της καὶ μὲ τὰς ἀναμνήσεις της, μὲ τὴν φίλην της καὶ τὰς ὡραίας ἐκδρομάς, ἃς ἐπεχείρουν μετ' αὐτῆς ἐντὸς τοῦ δάσους, ποτὲ πρὸς τὸ ἓν μέρος καὶ ποτὲ πρὸς τὸ ἄλλο, ποτὲ ἀνερχόμεναι τοὺς λόφους καὶ τὸν Πάρνηθα, ποτὲ κατερχόμεναι εἰς τὰς κατωφερείας καὶ τὰς χαράδρας, θαυμάζουσαι οὕτω καὶ ἀπολαμβάνουσαι τὴν ὡραίαν ἐκείνην ἐξοχικὴν φυσικὴν καὶ καλλονήν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ Ὀκτωβρίου, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον αὐτοῦ, ὅτε ὁ καιρὸς ἤρχισε νὰ δροσίζῃ, κατελθόντων ἁπάντων τῶν βασιλικῶν μελῶν εἰς Ἀθήνας, παρηκολούθησεν αὐτὰ καὶ ἡ Μαίρη, καὶ ἐνεκατεστάθησαν ὁριστικῶς πάντες εἰς Ἀθήνας, κατὰ τὸ σύνηθες.

(Ἕπεται συνέχεια.) Ῥοῦς.

ELLIOTT C.BOVILL

«Ἀρετὴ δέ, κἂν θάνῃ τις, οὐκ ἀπόλλυται»
«Ζῇ δ' οὐκέτ' ὄντος σώματος κακοῖσι δέ»
«ἅπαντα φροῦδα συνθανόντ' ὑπὸ χθονός...»

Εὐριπίδου.

Εἶνε πασίγνωστον, ὅτι τὰ εὐκλεῆ ἔργα καὶ ἡ καθόλου δράσις τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐπιδρῶσι λίαν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ χρησιμεύουσιν ὡς ἐλατήριον τῶν εὐγενῶν ἰδεῶν, ὧν ἐμφορεῦνται οἱ ἀναγινώσκοντες τοὺς βίους τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν. Μεγίστην λοιπὸν ὠφέλειαν ὡς πρὸς τοῦτο παρέσχεν ὁ ἐκ Χαιρωνείας φιλόσοφος ὁ ἀποτελῶν, οὕτως εἰπεῖν, τὸ μεταίχμιον μεταξὺ τῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ Βυζαντίνης ἐποχῆς διὰ τῶν παραλλήλων αὐτοῦ βίων.

Ἡ ἀρετή, ἡ ἀφηρημένη αὕτη ἰδέα ἐξελισσομένη ἐν ταῖς διαφόροις τοῦ βίου τῶν μεγάλων ἀνδρῶν φάσεσι παρίσταται πρὸ τῶν ἡμετέρων ὀμμάτων αἰσθητή, κεκοσμημένη διὰ διαστίλπνου στλεγγίδος καὶ διὰ τῶν ἀμαράντων ῥόδων τῆς αἰωνιότητος ἐστεμμένη. Αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἰδανικὸν τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτῆς μέλαθρον ἵδρυται ἐφ' ὑψηλοῦ, ἀγῶνες δὲ καὶ μόχθοι ἄμετροι ἀπαιτοῦνται πρὸς ἄνοδον εἰς αὐτό. «Ἀρετῆς προπάροιθε ἱδρῶτα θεοὶ ἔθηκαν» λέγει ὁ Ἡσίοδος, ὁ δὲ πατὴρ τῶν ἐπιστημῶν Ἀριστοτέλης ἀναφωνεῖ ἐν τῷ διαβοήτῳ αὐτοῦ σκολίῳ.

«Ἀρετὰ πολύμοχθε γένειον
βροτείῳ. θήραμα κάλλιστον βίῳ.
«σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς»
«καὶ θανεῖν ζαλωτὰς ἐν Ἑλλάδι πότιμος»
«καὶ πόνους τλῆναι μαλεργοὺς τ' ἀκάμαντος».

Ἀληθῶς ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦσιν οἱ κατορθώσαντες νὰ κτήσωνται ταύτην συνοδὸν ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγεται βεβαίως καὶ ὁ πρὸ μικροῦ μετοικὰς Ἀρχιδικαστὴς πάσης Κύπρου, Σίρ. E. C. Bovill, ἅπαντα τὸν βίον ἀφιερώσας πρὸς πραγμάτωσιν αὐτῆς. Ἡ ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὡς ὑπουργοῦ τῆς Θέμιδος λειτουργία παρέχει ἀφθονωτάτην ὕλην πρὸς ἀποτέλεσιν τῆς λαμπρᾶς εἰκόνος τοῦ ἀγαθοῦ πολίτου, τοῦ ἐξόχου ἀνδρός, τοῦ ἀδεκάστου δικαστοῦ.

Αἱ ὀλίγαι αὗται γραμμαὶ οὐδὲν ἄλλο προτίθενται ἢ νὰ χαρακτηρίσωσι διά τινων μεγάλων, ἀτελῶν μὲν πάντως ἀλλὰ πιστῶν γραμμῶν τὸν ἀείμνηστον Bovill, οὗ τὸ πρόσωπον γνωστότατον τυγχάνει ὂν τῷ Κυπριακῷ λαῷ ἐκ τῆς πολυετοῦς αὐτοῦ πολιτείας, καὶ τοῦ ὁποίου ἁπλουστάτην σκιαγραφίαν, ὡς ἔφθην εἰπών, ἐπιχειρῶ σήμερον πετῶντι καλάμῳ νὰ σχολιάσωσιν οὕτως εἰπεῖν, λέγω αἵδε γραμμαί, καὶ ἀναπτύξωσι τοὺς λαμπροὺς καὶ ἀδαμαντίνους χαρακτῆρας, καὶ νὰ ἀναπαραστήσωσι ζῶσαν, εἰ δυνατόν, τὴν φυσιογνωμίαν αὐτοῦ εἰς τοὺς μὴ εὐτυχήσαντας νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν προσωπικῶς ἐκ τοῦ σύνεγγυς.

Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τοῦ αἰῶνος τούτου ὁ Bovill θὰ καθέξῃ ἀναμφιρήττως ἐν τῇ ἱστορίᾳ θέσιν ἐπιφανεστάτην.

Σπανίως εἰς ἕνα καὶ μόνον ἄνδρα συγκεντροῦνται τοσοῦτον ἔξοχα προτερήματα. Χαλύδδινος τὴν θέλησιν, ἡρωϊκὸς τὴν αὐταπάρνησιν, ἔξοχος τὴν διάνοιαν, ἁγνὸς τὴν καρδίαν. Τὸ λεκτικόν του ἄψογον τὴν σύνθεσιν καὶ ἄνθηρὸν τὸ ὕφος, δὲν εἶχέ τι τὸ τετορνευμένον. Δὲν ζητεῖ νὰ καταπλήξῃ καὶ ὅμως ἐκθαμβοῖ. Δὲν ζητεῖ νὰ παρασύρῃ καὶ ὅμως γοητεύει. Αἱ θαυμάσιοι ἐκεῖναι ἀπαγγελίαι τῶν ἀπὸ τοῦ δικαστικοῦ βήματος ἀποφάσεων ἀπετέλουν, ἀποτελοῦσι, καὶ ἀποτελέσουσι σπανιώτατα φαινόμενα δικαστικῆς μεγαφυΐας καὶ ῥητορικῆς δεινότητος. Διὰ τοῦτο ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἀκούων τῆς φωνῆς του, καὶ ἀναγινώσκων, ἠλεκτρίζεται εἰς τὸ ὄνομά του. Ἐν τοῖς ἐπιμόνοις αὐτοῦ προσπαθείαις, ἐν τῇ νυχθημέρῳ αὐτοῦ ἐργασίᾳ, ἐν τῇ ἀδιακόπῳ δικανικῇ πάλῃ εἰς ἣν ἀφιέρωσε τὸν βίον του, ἐν τοῖς ἀγῶσι του, ἐν τοῖς μόχθοις του, ὅπως ἀνιχνεύῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον, δὲν βλέπει τις κοινὸν βροτὸν πάντα ταῦτα πράττοντα ἐπιδείξεως χάριν, ἀλλ' ἐμπνευσμένον προφήτην, ἐρχόμενον, ἵνα πήξῃ θεμέλια ἁγνῆς καὶ ἱερᾶς δικαιοσύνης. Νῦν δ' ἑνῶ τίνος ἕνεκεν ἔσχε τοσοῦτον ἀφωσιωμένους καὶ πολυαρίθμους ὀπαδούς. Ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τῶν Κυπρίων ἐξικνεῖται μέχρι τυφλοῦ φανατισμοῦ. Τὸ αἴσθημα δὲ τοῦτο ἐμπνέεται πρὸ πάντων καὶ ἐκ τῆς ἄκρας πεποιθήσεως πρὸς τὸν ἔντιμον αὐτοῦ χαρακτῆρα. Ὁ ἀοίδιμος Σίρ Bovill, ζωηρὸς καὶ δραστήριος ὄσον ὀλίγοι, ἦν τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν, εὔσωμος καὶ μετρίου ἀναστήματος μὲ διαγελῶσαν μορφήν. γλαυκοὺς ὀφθαλμούς, ὀλίγην κόμην, ξανθὴν μύστακα καὶ ἁδρὰς ξανθὰς παραγναθίδας. μὲ φυσιογνωμίαν λίαν ἐκφραστικὴν καὶ ἐπιβάλλουσαν σέβας, καὶ μὲ βαρὺ καὶ οἰονεὶ κατακτητικὸν βάδισμα, τέλειος ἄγγλος, δικαστὴς ψύχραιμος, ἀμερόληπτος καὶ μὲ τὴν δέουσαν τῶν Ῥωμαίων aquetas. Ἡ συνήθης αὐτοῦ πολιτικὴ περιβολὴ ἀπέριττος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἄκομψος. Ἐκάπνιζεν, ἔπινε καφὲ καὶ ἐ· μέτρῳ τὰ προσφιλῆ τοῖς Ἄγγλοις ποτά. Τὸ σφαιριστήριον ἀπησχόλει αὐτὸν ἐνίοτε κατὰ τὴν ὥραν τῆς σχολῆς. Ἦν τῶν γόνων τῆς κλεινῆς καὶ γηραιᾶς Ἀλβιῶνος, τῶν γινωσκόντων ἢ καλῶς νὰ ζῶσιν ἢ καλῶς ν' ἀποθνήσκωσιν. Ἔτυχεν λίαν ἐπιμελημένης ἀγωγῆς, ἐμυήθη εἰς τὰ τῆς Θέμιδος. ἐδικηγόρησεν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐν ἔτει 1884 διωρίσθη ἀνώτατος ἰθύντωρ τῆς ἐν Κύπρῳ δικαιοσύνης, ἐπὶ ἀμοιβῇ ἐτησίᾳ δισχιλίων λιρῶν, ἐξ ὧν τὰς χιλίας μόνον ἀπεδέχετο, ἐφ' ᾧ ἀνηγορεύθη καὶ ἱππότης. Ὡμίλει καὶ ἔγραφε θαυμασιώτατα τὴν Ἀγγλικήν, καλῶς τὴν Ἑλληνικήν, τὴν δὲ Γαλλικὴν καὶ τινας ἄλλας μετρίως. Ἡ ἀχλὺς τῶν ἀσαφῶν ἀναμνήσεων δὲν μοὶ ἐπιτρέπει νὰ προχωρήσω παρέχω ὅμως, κατὰ τὸ ἐνόν, ἀπέριττον χροιὰν φυσικότητος. Ἀνέκδοτα τοῦ δικαστικοῦ αὐτοῦ βίου, καθ' ἃ ἡ φήμη ἀφηγεῖται, σώζονται οὐκ ὀλίγα, καθιστῶντα αὐτὸν ἔτι μᾶλλον θαυμαστὸν καὶ ἀγαπητόν. Ἡ πλήρωσις τῶν μυχίων πόθων τῶν Κυπρίων, ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς, ἵνα τύχωσι τοιούτου ἱεροφάντου τῆς Θέμιδος, ἐτελέσθη ὁμολογουμένως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Sir E.C. Bovill. Μνήμων ἐσαεὶ ἔσομαι τῆς ἐπιχάριτος αὐτοῦ φράσεως, τοῦ εὐφαντασιώτου τῆς διανοίας, τῆς σπινθηροβολούσης εὐφυΐας, τῶν διαλεκτικῶν παιγνίων καὶ τῶν ἠχηρῶν ἀποφθεγμάτων αὐτοῦ. Τὸ ἑδραῖον καὶ μεγαλόψυχον τοῦ χαρακτῆρος του, τὸ ἐμβριθὲς τοῦ νοῦ, τὸ φιλόπονον καὶ τὸ πειθαρχικὸν αὐτοῦ θέλουσι παράσχει ἀναμφιλέκτως διδάγματα τόνου καὶ συνοχῆς καὶ εὐταθείας εἰς τὸν λαϊκὸν τῆς Κύπρου χαρακτῆρα. Ἡ εὐθυδικία αὐτοῦ ἐξικνεῖτο εἰς ἀνέφικτον ὕψος καὶ ἀπροσπέλαστον βαθμόν. Καὶ ὄντως ἀπετέλεσε σέμνωμα τῆς Κύπρου, ἐκ τῶν πολλῶν, ἅπερ ἔτι καὶ νῦν κέκτηται καὶ ὧν τὰς μορφὰς δέον ἐν καιρῷ νὰ γράψῃ εἰς τὴν πινακοθήκην αὐτῆς. Ὁ τηλαυγέστατος τῆς φήμης καὶ τῶν ἔργων του ἀστὴρ ἀκτινοβόλος λάμπει καὶ λάμψει ἐσαεί. Τέλος, ὁ Σίρ Bovill, εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ δικαιοτέρου θαυμασμοῦ τῆς Κυπριακῆς κοινωνίας. Οὐδεὶς δὲ ὁ ἀμφιβάλλων, ὅτι ὁ θανὼν ἠμείφθη διὰ τοῦ καλλινίκου τῆς ἀρετῆς στεφάνου.

Ἰω. Β. Κηπάδης

Τέως Γραμματεὺς καὶ διερμηνεὺς τῶν ἐν Κύπρῳ Ἀγγλ. δικαστηρίων καὶ τῆς Στρατ. ἀστυνομίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὁ κ. Γ. Πολίτης, οὗτινος αἱ ποικίλαι ποιήσεις πολλάκις ἐφαίδρυναν τοὺς ἀναγνώστας τῆς ΦΥΣΕΩΣ ἐγεννήθη τῷ 1869 ἐν Ζακύνθῳ, τῇ νήσῳ τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀνθέων. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας γράφει στίχους καὶ ἐνῷ οἱ διδάσκαλοι τῆς ἐποχῆς του ἀρκετὰς κέκτηνται ποιήσεις του, αὐτὸς δὲν ἐκράτησε ἀντίγραφα. Ἐκ τῶν ξένων καὶ ἡμετέρων ποιητῶν καταγίνεται πάντοτε ἀναγινώσκων τοὺς ἐπιφανεστέρους.

Τὸ πρῶτον ἔργον ὅπερ ἐδημοσίευσεν ἦν τὸ ἡμερολόγιον ἡ Ἑρμούπολις τοῦ 1889 εἰς ὃ ἔλαβον μέρος πολλοὶ συγγραφεῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ Ὁλλανδὸς καθηγητὴς H. C. Müller. Μετὰ τοῦτο ἐδημοσίευσε ποίημα σατυρικὸν ἐκ 200 στίχων ἡ Πάντοτε Δεσποινίς, καὶ πλεῖστα ἄλλα πεζὰ καὶ ἔμμετρα ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Σύρου, μεταφρασθέντα πάντα σχεδὸν εἰς τὴν Γερμανικὴν παρὰ τοῦ γνωστοῦ ἐν Darmstadt καθηγητοῦ Aug. Boltz καὶ τοῦ ἐν Βερολίνῳ φιλέλληνος κ. Dr. Ed. Engel, εἰς τὴν Ὁλλανδικὴν παρὰ τοῦ γυμνασιάρχου ἐν Alkmaar κ. J. De-Gelder, εἰς τὴν Ἰταλικὴν παρὰ τῶν καθηγητῶν κκ. Pavolini, Palumbo καὶ Di-Mento, εἰς ἄλλας δὲ γλώσσας παρ' ἄλλων ξένων λογίων.

Ἐν τῇ «Ἀνατολῇ» ἐδημοσίευσεν, ἔμμετρον μετάφρασιν τῆς «Κολάσεως τοῦ Δάντου» εἰς γλῶσσαν δημώδη καὶ ὁμοιοκαταλήκτως, περὶ ἧς εὔφημον μνείαν ἐποιήσαντο ἀρκετὰ εὐρωπαϊκὰ φύλλα, ὡς καὶ τὰ ἐξοχώτερα σοννέτα τῶν Πετράρχου, Δάντου, Cino di Pistoia καὶ ἄλλων Ἰταλῶν, δι' ὅπερ καὶ ὁ φιλελληνικὸς Σύλλογος τοῦ Ἀμστελοδάμου ὠνόμασεν αὐτὸν ἀντεπιστέλλον αὐτοῦ μέλος.

Ἔργα ἀνέκδοτα ἔχει διάφορα, ἐν οἷς τὸν «Ψευδοσμέρδιν», δρᾶμα ἔμμετρον εἰς τέσσαρας χιλιάδας στίχους καὶ τὴν «Παρεκτραπεῖσαν», ποίημα ἐκ 500 στίχων, ἅτινα ἐλπίζει νὰ ἐκδώσῃ προσεχῶς.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

228. Αἴνιγμα

Νὰ εὑρεθῇ ἐν ἑκάστῳ ἀποφθέγματι μέλος τι τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

1. Οὐκ ἔφα λοιδορεῖν.
2. Οἱ κόλακες ὅμοιοι τῆς γαλῆς, ἥτις πρῶτον παίζει μὲ τὸ ποντίκι κ' ἔπειτα καταβροχθίζει αὐτό.
3. Ὁ φρύσσων πρὸ τοῦ κακοῦ καλὴν ἔχει τὴν καρδίαν.
4. Τὰ ὀμματοϋάλια ἐπιθλαβῆ εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας αὐτῶν ἀνάγκην.
5. Ἡ τιμὴ τιμὴν δὲν ἔχει καὶ χαρά του ποῦ τὴν ἔχει.
6. Τὸν στόμαχόν σου ἔχε πάντοτ' ἐλαφρόν.
7. Τὸ τῆς κίνας ἐκχείλισμα τονικώτατον.
8. Ἀπόφευγε τὰς ὁδοὺς ἐν ὥρᾳ θέρους, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἡλιάσεως.
9. Περιττὸν τὸ ἐνέχειρον διὰ τοὺς σεβομένους τὸν λόγον των.
10. Ὁ πολύπους εἶναι φαγητὸν δύσπεπτον.

229. Γρῖφος

Πῶς δύναταί τις διὰ λέμβου χωρητικότητος δύο μόνον ἀτόμων νὰ πορθμεύσῃ εἰς ἔναντι ὄχθην τρία ἄτομα, ἐξ ὧν τὰ δύο καιροφυλακτοῦν νὰ καταστρέψουν τὸ τρίτον ;

Τατιανὴ Ζλαε.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ 9 ΦΥΛΛΩ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

220. Αἴνιγμα. Σῦρος—Συ-γγ-ρός.

Ἔλυσαν αὐτὸ οἱ κκ. Ν. Π. Καρακασόπουλος ἐκ Σύρου, ὁ κ. Ἐ. Καμιώτης ἐκ Πύργου, ὁ κ. Ν. Γ. Μελισσινὸς ἐξ Ὀδησσοῦ, καὶ ὁ κ. Π. Ἀγησιλάου ἐκ Πειραιῶς.

221. Αἴνιγμα. Μῆλο-ς— Μῆλον (ἔρεβος).

Ἔλυσαν αὐτὸ οἱ κκ. Ν.Π. Καρακασόπουλος ἐκ Σύρου, ὁ κ. Ἐ. Καμιώτης ἐκ Πύργου, ὁ κ. Ν. Γ. Μελισσινὸς ἐξ Ὀδησσοῦ, ὁ κ. Μ. Ὀδυσσεὺς ἐκ Σμύρνης καὶ ὁ κ. Π. Ἀγησιλάου ἐκ Πειραιῶς.

21. Αἴνιγμα.

Οὐδεὶς ἔλυσεν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Τ. Χ. *Ἀλεξάνδρειαν*. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἀναμένομεν ὡς γράφετε.—Ν. Π. Κ. *Σῦρον*. Δελτάρια ἐλήφθησαν, φύλλα ἀπεστάλησαν.—Ν. Δ. Β. *Ὀλτενίτσαν*. Ἀριθμοὶ 37 καὶ 38 σᾶς ἀπεστάλησαν προχθές.— Γ. Κ. *Μερσίναν*. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν πολύ.— Ν. Γ. Κ. *Λευκωσίαν*. Ἔχει καλῶς, ἀναμένομεν συνδρομήν, ὡς γράφετε.— Δ. Ζ. Λ. *Τσεσμέ*. Ἐλάβομεν καὶ ἐκ Πέρα ἐπιστολήν σας καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς σπεύσατε, εἰ δυνατὸν, τὸ ταχύτερον, διότι αἱ περιστάσεις δειναί, ὡς βλέπετε, καὶ μᾶς ὑποχρεοῖτε.— Α. Μ. *Χανιά*. Διηγημάτιον ἐλήφθη παρὰ κοινοῦ φίλου κ. Κ. Δημοσιευθήσεται προσεχῶς, ἀλλὰ κατ' ἀπαράβατον ὅρον, δέον πρὸ τούτου νὰ ἐγγραφῆτε συνδρομητής. — Μ. Κ. *Πάνερμον*. Ἐπιστολαὶ ἐλήφθησαν. Ἐνεργήσωμεν ὡς ἐπιθυμεῖτε καὶ γράφομεν προσεχῶς. — Α. Ε. *Φάρσαλα*. Ἐπιστολὴ καὶ περιεχόμενα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν πολύ. Φύλλα ἀπεστείλαμεν Παραγγελία σας ἐκτελεσθήσηται.— Θ. Μ. *Πάτρας*. Ἐπιστολὴ καὶ περιεχόμενα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Ζητούμενα φύλλα σᾶς ἀπεστείλαμεν. Προσεχῶς γράφομεν ὑμῖν. — Θ. Α. Χ. *Χαλκίδα*. Δελτάριον ἐλήφθη. Γράφομεν ταχυδρομικῶς περὶ γραμματοσήμων. —Α. Κ. Κ. *Δαρδανέλια*. Ἕνεκα πολλῶν ἀσχολιῶν δὲν ηὐκαιρήσαμεν ἀπαντήσωμεν. Προσεχῶς ἔχετε ἐπιστολήν μας. — Β. Ο. Gardelegen. Ἐπιστολὴ καὶ δείγματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν, Γράφομεν.—Δ. Κ. *Σῦρον*. Συνδρομή σας δὲν ἐλήφθη.— *Συνδρομηταῖς καὶ ἀνταποκριταῖς καθυστεροῦσι συνδρομάς*.— Παρακαλοῦμεν, ἐπιταχύνετε ἐμβάσματα, διότι ἔχομεν δαπάνας, ἀνάγκας καὶ ὑποχρεώσεις, ὡς γνωρίζετε. — Κ. Β Δ. *Σῦρον*. Τὸ θέρος ἀντὶ νὰ διακόπτωμεν τὴν ἔκδοσιν τοῦ φύλλου, ὡς ποιοῦσι συνήθως ἄλλοι ἐπὶ μῆνα, ἕνεκα τοῦ ἀφορήτου καύσωνος, ἡμεῖς ἐκδίδομεν κατὰ δεκαήμερον αὐτὴν ἐπὶ διετηρίαν, καὶ εἶναι προτιμώτερον.

ΕΠΙΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ἐν τῇ περὶ Νέας θεωρίας τῆς κινήσεως τῆς Γῆς διατριβῇ τοῦ κ. Εὐθ. Δημητριάδου, τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ παρελθόντι φύλλῳ, ἀνάγνωτε : «συντεθειμένη», ἀντὶ συντετμημένη, καὶ «ἀφ' ὅπου», ἀντὶ ἀφ' ὅσον. Ὁ δ' ἐργάτης αὐτῆς δὲν εἶναι ὁ Εὐστ. Δημητριάδης, ὡς κατὰ παραδρομὴν ἐτέθη, ἀλλ' ὁ κ. Εὐθύμιος Δημητριάδης, ἐξ Ἀμφίσσης καταγόμενος, πρὸ ἐτῶν πολλῶν ἀποκατασταθεὶς ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη διετέλεσε Πρωτοδίκης καὶ Εἰσαγγελεὺς μέχρι τῆς Ὀκτωβριανῆς μεταβολῆς, καὶ ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐξήσκει τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα ἐνταῦθα.

Τύποις ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1893.